

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm ×
55 mm po K 120. Uradni
razglasi, poslano ter no-
vice isti prostor K 160.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leta
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Ameriko
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Trboveljska družba.

Trboveljska premogokopna dru-
žba je zvišala z dovoljenjem kleri-
kalne deželne vlade za Slovenijo ce-
ne premogu tako, da bo stal meterski
cent skoro 100 K. To se pravi: Po
zimi bode revno prebivalstvo kurilo
— z mrazom.

Po preobratu je zvišala trboveli-
ska družba cene premogu mnogokrat.
Kadar so se navišale plače delavstva,
je kmalu prišla s poviškom cen. Se-
da utemeljuje ta povišek z investici-
jami, zlasti v Ralhenburgu. Če kapi-
talisti investirajo svoje kapitale v no-
va podjetja, potem morejo tudi po
meščanski morali računati le na to,
da se bo vlečeni kapital primerno
obrestoval. Gospoda od trboveljske
družbe tega neče, ampak je sklenila,
da naj li plača ogromne milijone in-
vesticij — revni konzument. In kleri-
kalna vlada je dala na to svoj vse-
mogočni čezen.

Sedaj vijejo liberalci proti temu
povišku in mislijo pri tem — na svoj
politični kapital. Pri tem kažejo na
nas socialne demokrate, češ, ti mo-
že. Pa ne boš, Jaka! Prvo besedo
pri tem povišku je imel klerikalni po-
verjenik inž. Serbec s svojim »Osred-
nino montaniškim uradom«. Nego-
vni odobravitelj pa je sankcionirala de-
želna vlada, to je onih sedem kleri-
kalcev, ki sede in dele milosti na
Bleiweisovi cesti. Mi prav dobro ve-
mo, kako se je izvršila cela manipula-
cija. Najprej: Kdo od odločujočih
ljudi ima svoje sorodnike uslužbene
pri podjetjih generalnega ravnatelja
trboveljske družbe g. Belaka? Naj
pove »Narod« tudi, da je eden glavnih
fakturov »Jadranske banke« v
tesni gospodarski zvezi z rodbino g.
Belaka! Če se to in še kaj drugega
od vladaščke klerikalne stranke raz-
svetli, pa se bo videlo, da so vodile
niti trboveljske družbe odnosno g.
Belaka v liberalne in klerikalne vr-
ste!

Mi smo svoje stališče že ponovno
označili. Naši svočesni zastopniki
v deželni vladi so ponovno predla-
gali, da se dene trboveljsko družbo
pod sekvester. Spominjamo, da je
svojedobno sodr. Prepeluh predlagal
v srečnem naredbo o uvedbi delav-

skih zaupnikov, katerim bi pripadla
tudi pravica sodeležbe delavstva na
podjetjih. Ta načrt je propadel z li-
beralnimi in klerikalnimi glasovi! To
nam je v dobrem spominu!

Edino socializacija vseh rudnikov
more napraviti tu remeduro in pri-
stiči kapitaliste. Vse drugo so praz-
ne besede, je demagogija! Rudarji so
neusmiljeno izkoriščani. Njihove sta-
novanske razmere, zlasti še v Tr-
bovilih, so naravnost škandalozne.
Tisočkrat smo pisali in govorili o
tem, toda meščanski listi so molčali
potuljeno.

Sedaj kriče tudi meščanski listi.
Mi pravimo, da mora biti velikih do-
bičkov kapitalistične družbe dežel-
no tudi delavstvo in sicer v pravi iz-
meri. Rudarji imajo sedaj priliko
staviti svoje zahteve in iztrgati del
ogromnega dobička maloštevilnim
kapitalistom!

Mestno revno prebivalstvo pa bo
na zimo čutilo dobrote liberalne in
klerikalne vlade, njih pasivno resi-
stenco proti socializaciji rudnikov,
proti sodeležbi delavstva pri vod-
stvih obratov, proti pravični razdeli-
tvi čistega dobička med delavstvo,
proti socializaciji v obče. Vse drugo
je samo prazno govorjenje, je lov
na nerazsodne volilne mase. Bol
meščanski kapitalisti proti pre-
mogovni trboveljski družbi je navl-
dezen, ker so kapitalisti med seboj
zvezani na življenje in smrt.

Mi poznamo trboveljsko družbo
dobro. Dvaset let je že obtožujemo
kot največjega krvočesa našega
ljudstva. Na stotine stavk smo izved-
li proti nji. Toda vedno smo ostali
osamljeni, meščansko časopisje nam
je vedno padalo v hrbet. Sedaj imajo
vso oblast v državi klerikalci in li-
beralci. Naj denejo trboveljsko pre-
mogokopno družbo takoj pod or-
slošno upravo in izvedejo ne njeno
nacionalizacijo — ki je danes le ka-
pitalistični švindel! — temveč njeno
socializacijo. Delavstvu naj prepu-
ste vodstvo njenih obratov ali vsaj
obširno kontrolo. Načrt leži na vladi,
podožite ga in uveljavite!!

Če tega ne marate, potem molči-
te: ljudstvo že ve, pri čem da je.

Primorska pisma.

»Narodni dom« v Trstu je doku-
ment barbarstva, ki le v ljudih. Za
mislečega človeka je ta dokument
strašen. Kdor je poznal tržaški »Na-
rodni dom«, ve, da n. pr. v Ljubljani
ni nobene palače, ki bi se dala z
njim primerjati. Postavil ga je z ve-
likim trudom slovenski nacionali-
zem v obrambo slovenskega življa
na spornih tržaških tleh. Nes pametno

bi bilo zakrivati, da za ta »Narodni
dom« ni zbirala vinarije slovenska
buržoazija, temveč tudi kmet s Kra-
sa in delavec iz tržaških predmestij.
Bil je živa priča udeleževanja slo-
venskega življa v Primorju. Danes
stoji tam štiri ogromne stene. Stre-
ha se je udrla in votlo strmi modro
nebo skozi nekdanja okna v gledal-
ca. Nad vsakim oknom je zapustil

plamen svoje črne sledove. Vidi se,
kako je razdivjana množica zapalila
vsako sobo posebej, kako se je na-
črtoma uničilo nekdanje krasno stavbo.
Od blizu je pogled strašoten, zakaj
navadno pogorišče, vpepeljeno po
nesreči, ne nosi strašnih sledi člo-
veške volje uničevanja. Trst še ni
videl tako groznega požara, ni videl
še take odločne volje uničiti vse, kar
je tu ustvaril in prihranil in pridelal
in organiziral slovenski duh. Zrasli
smo v stari Avstriji v narodnih bojih,
videli smo njihov uničujoči in brez-
miselni namen. Toda takšnega raz-
delanta, kakor smo ga videli v Tr-
stu, ne pozna dosedanja zgodovina
naših narodnostnih bojev. Velikina
srda, barbarizma, strasti se tu javno
razkazuje.

Slovenski živeli je prestrašen.
Slovenska beseda se skriva v naj-
varnejših kotičih. V nevarnosti si za
življenje, ako na cesti ali v javnem
lokalu izusti slovensko besedo. Ze-
lo realen je namen, ki ga zasleduje
laško nacionalistično gibanje, ki se
ne straši slabega imena pred svetom.
Zakaj gre za realne dobrine. Jasno
je namreč, da hoče laška nacionali-
stična struja uničiti vse sledi Sloven-
cev v Primorju, uničiti tih tako ze-
lo, da bi se izselili. Zlasti se hoče
vsem primorskim mestom in meste-
cem zasigurati povsem italijanski
značaj. Ker je nedvomno, da so te
izrede proti Slovincem v obče pod-
pirali uradni organi, se lahko poka-
že na iniciatorja tega započeta. To
je italijanska vlada, ki hoče z nacio-
nalistično propagando ubiti socialno
gibanje v deželi. Doročki v Rimu,
kier je nacionalistično meščanstvo
naskočilo socialistične institucije ter
jih onemogočilo, to potrjuje. Pri raz-
bijanju slovenske imovine v Primor-
ju so sodelovali aktivno in pasivno
razni uradni organi, od ogniegascov
pa geri do oficirjev. Benzin, s kate-
rim so n. pr. kurili v sobah »Narod-
nega doma« so prinesli naravnost iz
voljašnice, — ki je vis a vis »Narod-
nega doma«, — veliki in oficirji; in
ogniegasci so mesto vode brizgali
benzin v še ne goreča okna... Sedaj
hodi po hišah in stanovanjih Slo-
vencev policija in stika za orožjem,
ki naj bi dokazalo potrebo »obram-
be«. Če v kakšnem gledališkem dru-
štvu najdemo staro »pušo«, ki se je
rabila za opremo vaškega policaja
na odru, le to dokaz za pridržano
vstalo slovenskega prebivalstva. Se-
daj so našli, da obstoji v Trstu tudi
»pipčarski klub, ki je zbiral v veselih
družbah male darove v razne kul-
turne svrhe. Zaman, oblasti trdijo,
da je »pipar« nož, toraj obstoji tu ne-
kakšna zarotna organizacija noža!
Slovenske zastave, ki so se nekdanj
razobešale, in ki so sedaj ostale po-
zabljene v podstrešjih, so dokaz re-

vlacijonarnega slovenskega pokreta
v zasedenem ozemlju. Razmere so
neznosne, nihče, ki je po rodu in
mišljenju Slovenec, ni več varen da
izlije nesreča nani ves svoj srd.

Spominjam se leta 1915, ko je iz-
bruhnila vojna z Italijo. Tedaj je gru-
ča ljudi uničevala v Trstu italijansko
imetje. Tistih nacionalističnih gro-
bi se tržaški Slovinci niso udeležili.
Pri tem so kljub težkim tedanjim
razmeram celo javno nastopili proti
takšnim metodam nacionalnega bo-
ja. To jim je bilo v čast in ponos. Mi
socialisti smo se prvi hip bali, da je
avstrijski policiji naselilo nekaj Slo-
vencev. Globoko smo se oddahnili,

ko smo se prepričali, da je bil naš
strah neutemeljen.

Tudi tržaški socialisti se boje.
Nacionalistična furija grozi tudi
njim. Dokaz temu je objava soc.
stranke in strokovne komisije, v ka-
teri je rečeno, da so imela prišla na
ulico govorice, da se namerava na-
pasti tudi razne njihove strankarske
institucije. Objava končuje z zatrdi-
lom, da bo delavstvo znalo braniti
svoje: Zob za zob, oko za oko...

Vedno je na tržaškem tlaku pre-
vladoval soc. proletarijat. Danes
vlada na njem razdivjani laški nacio-
nalist in nikogar ni, ki bi se mu vprl.
Socialisti so v defenzivi!...

Kaj strašite z vojno?

Komaj je nekoliko ponehalo hul-
skanje na volno zaradi italijanskih
grozodejstev po primorskih mestih.
Že prihajajo nove vesti iz Belgrada,
da se tamkal pripravila vojna zoper
Rusijo. Kakor obsojamo vsak impe-
rializem, tako obsojamo tudi ruski
imperializem, če bi tak obstojal.
Vsekakor smo pa prepričani, da Ru-
sija ne bo tako nespametna, da bi
prodirala v srednjo Evropo, ker bi
bil tak eksperiment zanj katastro-
falen. Zdi se nam, da pomenijo vojne
priprave proti Rusiji ne priprave za
obrambo, ampak priprave za more-
bitno ekspedicijo v Rusijo.

Te dni so imeli v Belgradu posve-
tovanje zastopniki Jugoslavije, Ru-
munije, Ogrske in Francije, ki so
razpravljali o boljševiškem napadu
na Rumunijo. V Belgradu je bil oseb-
no tudi rumunski kralj. Kakšno sta-
lišče bo k temu vprašanju zavzela
Jugoslavija, še ni znano, vendar pa
mislimo, da se ne bo spuščala v eks-

perimente, kateri ne morejo tej dr-
žavi nič koristiti.

Iniciativo tem posvetovanjem so
najbrže dali v preganstvu po ten
državah živeči bogati Rusi, meneč,
da jih bodo te države vzele v zaščito
in rehabilitirale Rusijo.

Naj že tisti vzrok te akcije klerko-
li, ipak smo mnenja, da je vsako pri-
pravljanje na vojno zločin današnjih
dni. Krvi je bilo doveli prelite. Rusi
bodo urejevali svojo deželo in ne bo-
do silili v tuje zemlje.

In če bi se vojna res nadaljevala,
(kdo naj to veruje?), bi vendar mi
ne imeli nobenega povoda to pričeti,
ker je bila zemlja že doveli prepoie-
na s krvjo.

Enako kakor gre naš protest
proti vojni z Italijo, gre tudi proti
vojni, ki bi jo začele reakcionarne
države proti Rusiji, ker je nujno po-
trebno, da se te države gospodarsko
naslonijo na Rusijo, če hočejo utrditi
svoje gospodarskopolično stališče.

Rusko poljska vojna.

V severnem delu našega kontinenta so
se godile znamenite stvari: en človeški
razred je izvojeval na krvavem bojnem po-
liju usodepolno zmago nad drugim človeškim
razredom. Danes stojimo že pred dovršeni-
mi dejstvi; ponosne glave, ki so jih dvigali
poljski aristokratski nacionalisti ob vsto-
pu v nezmišleno bratomorno klanje, so se
uklonile; hobotne besede, s katerimi je
prorokovalo njih časopisje zmago in smrt
nad ruskim proletarijatom, so izzvenele v
tožečih prošnjah po miru in Ruska, matju-
ška, v katero so se uprli za kratek hip mi-
lioni trepetajočih pogledov, stoji silnejše
kot kdaj v dnevih svojega vstajenja. Poljska
moleduje za mir, prevzeta Anglija, podpi-
hovačka vsega zla, pošilja onemogočeno-be-
sne note, za hrbtom pa skuša kovati iz cele
zadeve svoj »business« (kšeti), a internac-
ionalno delavstvo se smeje s preziranjem
nepričakovanemu zapletku njene pitke tra-
gikomedijske. Čiherin — nesramni Čiherin! —
je izpregovoril z ledeno hladnokrvnostjo:
»Nočem barantačev!« in slišali smo, da je

dodelal ta odgovor slabotnega Milleranda s
tako nepričakovanostjo, da se je zgrudil v
nezavesti. Vhodče treba več obzirnosti v
poročanju diplomiranim politikom, ker,
če bog da in volja delavska, se bo zgodil
še marsikateri zanje nepojmljiv dogodek!

Nepojmljiv tudi našim...
Zadnjič so se zbrali in — beseda sem,
beseda tje — pomenili so se, da bi ne bilo
pametno, vmešavati se v privatne razgo-
vore Ljeningovih kanonov z njegovimi oseb-
nimi antipatijami, kot so n. pr. rumunski Ko-
burzan in drugi. Mi pa pravimo: »Bog vam
daj to razsvetljenje, učena gospoda v Bel-
gradu, da kaj takega poskusite in videli bo-
mo, če vam ostane še kaj dosti časa za
eksperimentiranje!«

Toda vrtno se iz Belgrada spet na
rusko-poljske fronte! — 27. aprila so priče-
li Poljaki na južnem Pripetju Krvavi ples.
Rusija, nepriljavljena na to veliko slavo,
izdana in prodana od ukrajinskih čet, se je
umaknila globje v deželo, Kijev je padel v
roke medlim potomcem Sienkiewiczjevih lu-

LISTEK.

Jožef Keating:

Težkoča.

Kadval je stal potrt sredi kuhinje
in držal klobuk v roki. Svetilnica na
mizi je obsevala navadne podobe,
skrbno izdelano omaro za perilo, s
hrbtščem proti steni, in debelo bi-
blijo, ki je ležala na plošči, obkoljena
od porcelanastega drobiža. Esterina
kuhinja je bila vesela in prijetna.

Ester je sedela in šivala pri mizi,
sama privlačna tako kot njena ku-
hinja. Petero let vdovstva ni ni vrela
zalo v lica nikakih sledov trpljenja.
Cistomladostna, črna, čedna ma-
trona je bila to.

Vendar se je zadrega, v kateri je
lel Kadval, zrcalila tudi na njenem
letem licu.

»Kaj bi napravila?« je vprašala,
ter iztržila z glasom in v potezih svo-
je potrdit, ko se je ozirala na oglate-
ga, nerodnega možaka.

»Vraga, čemu ne bi poskusila?«
je poftal. »Poročiva se, Ester! Rad
bi skrbel za te in za tvolega fanta.«
»Kadval«, je odvrnila zelo resno,
»vzela bi te že jutri. Ampak, Edvin,
ta noče ničesar slišati o tem. In kaj
naj naredim? On mi ne bo pustil —«

Esteri je bilo tako bridko, da še
končati ni mogla, kar je hotela reči.
Z vseh mogočih vidikov sta že
prereševala zadevo in vedno in vedno
sta zadela ob eno edino težkočo:
ob Esterinega sina. Ta se je upiral z
vso močjo njuni poroki in oba odra-
sla, zrelo človeka sta bila brez moči.
Kadval je bil pripravljen, opraviti
tudi brez nje. Materi pa srce ni
dalo storiti kaj takega. Klanjala se je
poveljem svojega mladiča, katerega
je oboževala.

»Tega on ne razume,« je menil
Kadval žalostno in mečkal klobuk:
mogoče, če bi ga obiskal — sam?«

Tako je predlagal dolgi možak in
pridržal sapo, kakor bi bilo skliciva-
nje na otroka najvažnejša stvar na
svetu. Ester je hitro pritrdila in
celo navedla različne argumente, ki

naj bi jih Kadval izvel na svetlo.
Na vse te tehtne razloge je Kadval
pozabil, ko je drugo jutro slučajno
srečal Edvina.

Kadval je baš skočil iz rudniške
vzpenjače na vrhu Cunnonskega
premogovnika, ki ga je pripeljala z
večimi rudarji z gorečimi svetilkami,
ki so jih sukali v rokah, na po-
vršje. Konji, vagončki in stroji so
mašili prostor s hrupom. S prahom
pokrite žarnice so temno razsvetle-
vale vzbočeni rov.

Esterin sin se je smejal in če-
ljal v gruči dečkov, ki so, kot on, ka-
kali na svoje »može«, znova na-
brušene krampe in drogeve, da jih
vzamelo s seboj dol v rudnik. Edvin
je bil blede, tenak mladič z nenavadno
svetlimi očmi.

Ko je zagledal Kadvala, ki je ko-
rakal proti njemu, zmrmnilo mu je
smieče se lice in nagubalo se mu je
čelo.

Kadval se je bližal Edvinu s po-
nižnostjo, kakor bi bil ta mogočni

*) ravno načelnike.

kralj, ki deli z besedo življenje in
smrt. Ta deček je bil visoka bariera
med Kadvalom in zemsko srečo.
Občudoval je Edvina, ki je začel de-
lati v Cunnonski jami, kakor hitro je
bil zmožen, prisluziti si kaj za mater
in kateremu je bil največji ponos, da
jo more vzdrževati sam in vedno.

»Edvin,« je povzel lečlajce, polo-
žil roko na fantovo ramo in ga pova-
bil v kot pri oboku. »saj veš, kaj bi
rad izvedel od tebe. Kaj imaš vendar
proti meni?«

Edvin je odvrnil s trmo otroka, ki
mu nekaj ni všeč.

»Ničesar.«

Na najprijaznejši, nairesnejši na-
čin je poskušal dolgi možak razložiti,
da ima le nekaj pravice do dela Este-
rine prižnost. Tako obzirno je po-
stopal, kot da bi bilo dete tiranski
varuh ženske. Toda naskok se je po-
polnoma onesrečil.

»Svojelega očeta sem imel rad,« je
izjavil deček, in spet novega očeta
pa ne bi hotel rad imeti.«

Z orodjem naloženi vagonček se
je približal po rovu. Edvin je stekel

k njemu, pobral tisto orodje, ki je bi-
lo namenjeno njegovemu »možu«,
in ušel nadaljni razpravi, ter se po-
mešal v sredo drugih mož in fantov,
ki so šli mimo na delo.

Samcat je stal Kadval z lučjo v
roki pod začrnelim obokom. Bolelo,
je moža Edvinovo neopravičeno, to-
da pobijajoče nasprotovanje. Nikoli
ne bi Esteri ljubezen do sina dovoli-
la, da bi storila nekaj, čemur bi sin
tako trmasto nasprotoval. In to se
mu je zdelo tako vzvišeno, da se ni
prav nič ležal, samo žalost in obup
sta se ga polasila. Kakor da bi ne bi-
lo sredstva na svetu, da bi pobil
Edvinovo sovražnost. Dokler bo de-
čko živ, se Ester ne bo hotela poro-
čiti nikoli! Otožen se je Kadval obr-
nil proti rudniku.

To se je zgodilo tistega dne, ko je
udrila voda v Cunnonske jame, pre-
den so imeli rudarji dovolj časa oble-
či si flanelaste srajce.

Tok je privrel v trenutku, in nih-
če ni vedel od kod. Rudar, s katerim
je kopal Edvin, je bil eden prvih iz-
med tisoč mož in fantov, ki so opa-

nakov. To so bili dnevi, ko je naraslo zmoglost kapitalističnega sveta do orgije, dnevi, ko so omajali zaupanje marsikateroga sodelavca.

Z mirno naglico je obročila ruska armada osem delavskih armad in jih koncentrirala severno pripietih močvar. Tukaj je namreč edino mogoč velikopotezen napad, ker sune naravnost v osrčje Poljske — v Varšavo. To so videli tudi poljski stratezi, zato so poslali večino armad iz južnega dela, iz Ukrajine, na to severno fronto. Tako je nastala ob dolgem Pripetu vzlet in te so izbrali sovjetski poveljniki pri drugi ofenzivi (sredi junija) kot odvrtačo k prodiranju glavne armade. Izvrstno je služila tu spodaj Budenijeva konjenica, ki je, prihajajoč sovražniku za hrbet, odpirala velike luknje v njegovih vrstah, skozi katere so potem prodirale boljševiške čete in pri-

silile Poljake k najhitrejšemu umikanju. Takrat smo čitali v poljskih komunikacijah one imenitne vesti o »sovražnikih, ki jih preganjamo za našo fronto! Dan za dnem so napredovali za 20-30 km in ko so zavzeli Lido, je postal položaj nevzdržljiv.

Boj proti Poljski je odločila konjenica in ravno v tem se kaže strateška sposobnost ruskih poveljnikov: uporabili so na danem ozemlju pravo sredstvo! Armade, kakršna je boljševiška, se morejo uveljaviti le tedaj, če imajo možnost hitrega napredovanja in ker je imela sovjetska vlada v ta namen na rapolago izvrstno konjenico, je dosegla, da je danes Poljska tepena, njena armada moralno uničena in vlada pripravljena k miru, brez milosti in brez pogojev. Kaj se bo zgodilo? To je pač odvisno od ciljev in namer moskovske politike.

Komunistično donkišotstvo.

Sime Markovič kot diktator nad proletariatom v Trbovljah s svojima adjutantoma Klemenčičem in Fabjančičem.

Znani Sime Markovič, belgrajski profesor, že več kot mesec dni s svojim nasiljem izključuje svoje še pred kratkim naboli zveste pristase iz komunistične stranke. Kdor ne prisega temu belgrajskemu diktatorju, tega Markovič brezpozorno kar sam izključuje iz stranke. Tako je izključil že vse takozvane desničarje (centrumaše) iz komunistične stranke v Zagrebu, ki imajo v strokovnih organizacijah delavce, ki so se prištevati politično h komunistični stranki in tvorijo večino. Obiskal nas je včeraj v spremstvu znanih »falaranlih« študentov Klemenčiča in Fabjančiča. Ta trojica je nastopila tako komedijantsko, da res v Trbovljah doslej delavci takih demagogov niso še videli. Res so privedli že v marcu in aprilu gospodje komunisti, ki navedeni trojci niso več dovolj radikalni in demagoški do zadnjega puča, zaradi katerega bo v kratkem sedelo pred kazenskim sodiščem 23 trboveljskih delavcev in obenem še veliko število delavcev iz Hrastnika, Zidanega mosta in Zagorja; ali zadnji nastopi te proforske in študentske trojice bodo, če pojde po sreči preskrbeli delavstvu še čisto drugačno srečo! Prvi naskok bo bolj modern, bo po proforsko študentsko-komunistično organiziran in bo treba seveda tudi še veliko več žrtve. Kot prvi govornik je zadnjič nastopil v Trbovljah Sime Markovič. Govoril je o vukovarskem kongresu. Povedal pa je seveda vse kaj drugega, samo o sklepih tega kongresa ni ničesar govoril. Če bi bil ta gospod profesor povedal vsaj eno resnico med vsemi svojimi frazami, s katerimi je vezal komunistične otrobe, bi bilo njegove gloriole takoj konec. Tako govori namreč med drugim resolucija vukovarskega kongresa, da ti komunisti odklanjajo načelno vsako koncesijo, reformo, ki bi jo mogli dobiti od podjetništva, oziroma od kapitalističnega razreda. To se pravi: Delavci naj ostanejo vedno pri enaki plači, brez socialne zakonodaje, brez vsakega varstva. Delavni čas naj bi bil tak, kakršnega hočejo kapitalisti; ali z drugimi besedami povedano: gospodje komunisti, na čelu njih Sime Markovič, hočejo, da bodijo delavci lačni, brezpravniki, da ostanejo sužnji kapitala, zato da bodo »bolje« revolucionarni, da bo revolucija prej mogoča na kar bo — po njihovem evangeliju — prišla rešitev sveta! Markovič namreč zastopa s svojega revolucionarnega stališča prav to, kar zastopajo naši klerikalci z verskega. Klerikalci pravijo: Moli in dela, da boš zveličan in boš užival potem večni sveti raj. Komunist Markovič pa pravi: Ne potrebuješ in ne sprejemaj od kapitalistične družbe pobjskov in koncesij, bodi lačen in raztrgan, pa dela revolucijo! Katoliški pop pravi: Če me ne poslušas te vzame Lucifer, komunistični voditelj pa pravi: Če se ne podvržeš mojemu diktatu, te izključim iz »partije! Seveda je o tem delu svoje resolucije iz Vukovara — molčal. Konec Markovičevega govora je bil precej klavarn, zakaj opazala se je med poslušalci nevolja, ker to, kar bi delavci bili radi vedeli, se-

veda iz njegovega frazarskega proforskega govora niso mogli posneti.

Za Markovičem ej stopil na govorniški oder znani Klemenčič, ki je nepošteno očital strokovnim organizacijam v Sloveniji, češ da se nečejo zjediniti, da so nasprotne zjedinitvenja po komunističnem načelu. Zednjene strokovne organizacije bi po njegovem morale postati hrbišče komunistične politične stranke. Klemenčič pravi, da ne potrebujemo strokovno organizacijo za nič drugega, kakor da nabiramo denar, da se bo lažje potikalo po Sloveniji in Hrvaški nekaj srbskih komunističnih nainnih profesorjev in pa da bodo mogli »falaranje« komunistični študentje, kakor Klemenčič in Fabjančič, pripravljati v Sloveniji komunistične puče.

Kot tretji govornik je nastopil komunist Fabjančič, ki ga je »Nova Istina« v Zagrebu pod naslovom »Fotografija« jako lepo naslikala. Dosledaj smo že vedeli, da si je dal še pred dobim letom plačati v Parizu 5000 švic. frankov (po takratnem kursu 150.000 kron) za to, da je uamzal tri pole papirja. To je bilo takrat, ko se je pripravil malo popreje v Zenevi raznim tevtčarskim socialisti, češ, da je gospod Korošec, sedanj minister železnice veliko boljši socialist in bolj revolucionaren, kakor Lenin ali Trocki. Ja pač tako: ta gospod menda služi vsakomur, kdor ga plača. Ko so ga plačali nacionalisti, je bil srbski prostovoljec, pisal in agitiral je za nacionaliste, bil proti komunistom, sedaj pa, ko uživa komunistični kruh, pa vpije, Zivel Lenin in Trocki, — katere je še pred enim letom psoval in preklinjal. Na, ta možakar je pa tudi užival Kerenskijske novce, in kdo ve, čigave novce uživa sedaj. Ta študentska duša se je upala na zborovanju blatiť naše leta in leta stanovitne značajne sodruge, ki so vedno ostali v vseh boljih delavstvu zvesti, tudi takrat, ko se ni nikdo brigal zanje, ko so bili še čisto navadni sužnji nekdanjega ravnatelja Terpolitza in raznih drugih takih tiranov. Ti naši sotrpini, tovariši so nam ustvarili strokovne in gospodarske organizacije, od katerih smo imeli kot delavci že prav mnogo koristi. Jasno nam je, da so vsi naši pobjskosti bili mogoči le, ker so nas naši sodruzi prav vodili in strokovnemu polju, ter da se naše gospodarske organizacije samo vsled tega dobro razvijajo, ker imamo na čelu poštene sodruge.

Gospodje komunisti! NE Vam ne bo pomagalo! In tudi Fabjančičevo in obrekovanje rudarjev ne bo pridobilo za Vaše nečedne namene! Ostali bomo zvesti pristasi naše jugoslovanske socialno demokratične stranke, ki nas je vodila doslej od uspeha do uspeha, ki ima na čelu poštene ljudi, vi demagogi pa boste hodili v Trbovlje zastopati, ker hočete rudarje samo izkoristiti za svoje sebične politične namene, hočete, da naj delavstvo nosi svojo kožo na trg in se boste poskrili, kakor ste napravili zadnjič.

Voč rudarjev, ki smo šli iz radovednosti na shod.

zili nevarnost. Sekal je premož na zgornji strani oddelka. Svetilnik si je pripel za pas. In od te zgorne strani je pricurela voda. Mož to je zagledal, svetilnikočo se v njegovi luči — rumen curek. — Komaj je imel časa zavpiti nižje spodaj kopajočemu Edvinu, naj pazi, ko ga je slan ponadel liki stena lave in ga zgrabil. Dasi je odskočil na stran ter ga vtopil prvega. Izpodbil strop in pokopal moža v skalah. Kup razbitega kamenta in tramov je za hip zadržal vodo, ki se je pa kmalu prevrnila preko zapreke in udarila naravnost doli med premogovnimi stenami.

Edvin je v hipu, ko je bil mož ubit skoro pred njegovimi očmi, kričale zbežal od mesta. Svetilniko je nastil viseti na drogu. Slišal je močnejše šumenje potoka za seboj. Pot po rovu se je vzpenjala navzgor. Strmi klanec je zaviral valove, da ga niso dohiteli. Toda bežal je v temi in si ni mogel reči, kam.

Če bi bil imel še svetilniko, bi bil že našel izhod: brez te je bil izgubljen.

Blodil je preko železnih tračnic pod nogami. butal ob tramove ob stenah, ki so podpirali nizki strop. Praskal se je ob surovem stenskem kamenu, se zaletaval ob zaprte zračne duri in si večkrat skoro zdobil črepanjo, ko se je prehitro in pretrdo zagnal ob kako stvar.

Slišal je oddaljene prestrašene klice v rovin, in včasih je šinil mimo njeza blesk trepetajočih lučk tam zgoraj. Kričal je proti tem zvezdam upanja. Toda bile so vedno predaleč, tako daleč. Može in dečki so se kosali s slapovi, da bi čimprej dosegli vzhodni rov — edino pot domov.

Ušesa so mu bila polna gromenja voda v tunelih. Bal se je obrniti se kamorkoli. Konji, nori, splašeni, sopeči rezgetajoči, so pridiravali iz odrtin na vsaki strani, in bil je v nevarnosti, da ga potopita do smrti. Plazil se je v blatu ob stranskih stenah in poslušal ubito žvenketanje njegovih komatov, ko so švigali v sosedne rove, naibž naravnost v vodo.

(Dalej prih.)

Nova Istina in naši komunisti.

Zagrebška »Nova Istina« piše: »V Sloveniji je neki Fabjančič. Kdo je ta človek, ki so ga omladinci poslali na svoj kongres v Zenevo, da jih tam zastopa? Sodruž K. piše: G. Fabjančič, Slovenec, je stopil začetkom vojne v srbsko vojsko kot dobrovoljec in po njenem zlomu, bežeč pred sovražnikom, se je ustavil v Zenevi. Tam se je obnašal kot socialpatriot a la Kerenski, pisal brošure za patriotsko propagando in je v to svrhu dobival denarja iz Amerike. V tej njegovi delavnosti je predvladovala patriotska žila nad socialistično tako, da se je v kratkem času izpremenil iz socialpatriota v — patriota in imperialista. Ne samo, da je sodeloval v listu radikalne vlade »La Serbie«, glasovitem vsled lučeva šovinizma, ampak je tudi brezvestno udarjal po boljševiki in komunistih, ne samo ruskih, ampak v obče. Ruski proletarski revoluciji te prorokoval skorajšnjo propast in pisal, v poletju 1918, da bosta Ljenu in Trocki do novega leta 1919, obsejena. V takem razpoloženju ga je dohitel prevrat v Avstriji. Ob tej priliki ni bila njegovi patriotski ambiciji nobenih mela: Koroška, Gradec, Trst in del Italije do Vidma morajo pripadati Sloveniji. (O kolonialnem mandatu v Siciliji takrat še niso govorili!) Prihod Korošcev v Zenevo je bil za njeza (Fab.) dan slavlja. Trdit

je, da je Korošec boljši socialist od Ljenua, ali da on, kot duhovnik, ne sme tega odkrito reči. Sličnih izjav bi lahko še več navedli, ali mislim, da je zadosti.

Kratek čas po »oslobojenju« je odšel G. F. v Ljubljano in danes gre nazaj v Zenevo kot — komunist in boljševik. Vprašamo se, od kdaj ta izprememba? Ne oporekamo nikomur pravice, da evolucijonira v svojih kulturnih in političnih idejah, toda tako nagla izprememba da misliti in čisto gotovo ne usposoblja za ono reprezentativno mislo!

Temu pismu ni ničesar pridodati: Original stoji na pogled v redakciji »N. I.«

Taki so ti ljudje, ki hočejo proletarske vrste razcepiti. Nestanovitneži so in človek res ne ve, kaj jih je napravilo v tako kratkem času za komuniste! Ne moremo si kaj, da ne bi svarili pred takimi ljudmi. Dolžnost proletariata je, da se združuje. »novonečeni komunisti« naj se pa med sabo prepirajo, če hočejo. Komunistično gonio proti delavskim organizacijam oddirajo zlasti tudi klerikalci s posebnim navdušenjem; komunisti na klerikalce, zakaj po shodih lažejo prav tako kakor »Večerni list«. V Mariboru se je celo neki komunistični referent skliceval na »Večerni list«, čeprav je vedel, da laže.

Politični pregled.

+ Klub poslancev iz zasedenega ozemlja v Belgradu je poslal ministrskemu predsedniku centralne vlade, dr. Vesniču obširno spomenico glede dogodkov v Primorju in v Dalmaciji. Opominjajo vlado SHS na dejstvo, da po Italijanih zasedeno ozemlje še ni priznано kot sestavni del entente, ter da je vsled tega država SHS moralno in formalno upravičena, da se interesira za usodo teh ozemelj. Spomenica zahteva, da se ententa natančno obvesti o vseh dogodkih, ter da se od Italije zahteva odškodnina za povzročeno škodo v polni meri in Italijanske čete naj bi zamenjale medzaveznike. Na spomenici sta podpisana: predsednik dr. Trinajstić in tajnik dr. Pošćić.

+ Določanje jugoslovansko-avstrijskih mej. Iz Belgrada se poroča: Ker je stopila v veljavo st. germanska mirovna pogodba, je kr. vlada odredila v izvrševanju določene omenjene pogodbe izpraznitve krajev, ki pripadajo Avstriji in hkrati zasedbo onih delov, ki so prisojeni naši kraljevini. Za ozemlja, katerih meje niso z vidnimi znaki označene, je določena posebna komisija, ki bo zaznamovala meje na samem mestu. Izpraznitve in zasedba se bosta začeli vršiti v sporazumu z dunajsko vlado. Vse druge vesti glede tega so neresnične in tendencne.

+ Francoske misije zapuste našo državo. Kakor doznava belgrajski presbiter, odpotujejo v kratkem iz Jugoslavije vse francoske misije, ki se še tu nahajajo.

+ Podonavski konferenca na Dunaju. Amerikanski polkovnik Hines bo razsodil med katere države se bo razdelilo blyše podonavski brodovje. V ta namen bo pozval tehnične zastopnike samo osmerih držav, da se pogovorijo o najpomembnejši razdelitvi omenjenega brodovja. Te države so: jugoslovanska, češkoslovaška, grška(?), rumunska, nemška, nemško-avstrijska, bolgarska in ogrska. Entente države so začele milostljivo odpovedati se tem lukulskim plogledom. Našim bralcem svetujemo, naj blagohotnejše, naj se ne spomnijo ob tej priliki na tisto prelepo zgodbo o revnem Lazarju in bogatini, katere morala je približno ta-le: Privoščiti si, debeli bogatin, najmanjše pečenke, a Tebi, ubogemu Lazarju pod mizo, bodi dovoljeno, da se — ne nasitiš z rednimi drobtinami, ki padajo od njegove gostilje!

Leon Trocki: Boljševiška revolucija.

(Dalej.)

Govor ljudskega komisarja za zunanje zadeve.

Sodrug! Sovjetska vlada bo morala senal ne samo na novo graditi, temveč bo morala skleniti tudi vse račune in poravnati v precejšnji meri stare dolgove: predvsem račune, ki so nastali vsled trinajstletne vojne. Vojna je bila kreslini kamen, na katerem so se prelizkušale ekonomske sile vsih vojnoljubov se držav. Usoda Rusije, kot slromajnejše in še precej zaostale dežele, je bila večidel dolgotrajne vojne že v naprej zapečatena. Pri vsem tem silnem spopadu vojnih priprav je koncem koncev odločila zmoglost poedine dežele, svojo industrijo prilagoditi vojnim potrebam, lo v najkrajšem času preobraziti in v vedno večji meri producirati uničevalno orodje, ki se ga je tekom teže mrazarskega klanja med narodi tako hitro porabilo. Vsaka, ali skoro vsaka dežela, in celo najbolj zaostala, je začetkom vojne lahko razpolagala z najmočnejšim uničevalnim orodjem, to je dobili ga je mogla iz inozemstva. Tako le bilo pri

vseh zaostalih deželah in tudi v Rusiji. Volna hitro porabi svoj mrtvi kapital in zahteva vedno novega. Vojna zmoglost vsake posamezne, v višro svetovnega klanja zašle dežele, se je mogla pravzaprav presojati že po tem, koliko bo lahko med vojno samostojno in na novo producirala topov, streliva in drugega uničevalnega materiala. Če bi bila vojna rešila problem sorazmerja moči v prav kratkem času, bi bila Rusija teoretično mogla priti do one točke frontnega boja, ki bi značila njeno zmago. Toda okoliščina, da je vsa mednarodna politika zadnjih 50 let stremila za vsvaritvijo takozvane evropskega »ravnotežja«, t. i. za tem, da si naj bodo sovražne sile približno v ravnotežju, ta okoliščina sama je — če vpoštevamo moč in bogostvo močnib meščanskih narodov — zahtevala, da bodi vojna dolgotrajna. To pa je pomenilo toliko, kakor da se izrpaajo in utrdujlo najprej one dežele, ki so slabše in v ekonomskem oziru manj razvite.

Kot najmočnejša se je v vojaškem oziru izkazala Nemčija, to pa vsled svoje silne moderne, na novo urejene in racionalne industrije; in to pri vsej svoji, že davno zastareli državni ustavi. Pokazalo se je, da je Francija s svojimi povečini malomeščanskim

janke 18 vrst severno-zahodno od Podvolčiške.

ANGLEŽI DAJEJO VOJNI MATERIAL POLJSKI.

Moskva, 26. Ljudski poverjenik Čičerin je ruskemu trgovskemu zastopniku v Londonu Krasimu sporočil, da so začasno z izjavo angleške vlade, da ne bo dobavljala vojnega materiala protirevolucionarjem, dosele nove pošilke armadi generala Wrangla. Ako bo ententa ruske sovražnike nadalje podpirala, bo težko ugoditi angleškimi zahtevam. Zločinska angleška politika onemogočuje vse uspehe osrednjega izvrševalnega odbora.

ANGLEŠKO-RUSKA POGAJANJA.

London, 26. »Daily Telegraph« javlja: Ruska sovjetska vlada je poslala Angliji noto, v kateri izjavlja, da se strinja s predlogom, naj se sestane konferenca v Londonu. Na tej konferenci naj bodo zastopane, kakor zahtevajo boljševiki velesile. Kakor poroča »Daily Mail« je ruska vlada izjavila, da pristane na ta predlog, ako se uda general Vrangl.

ANGLEŽI OBLJUBLJAJO IRSKI SAMOUPRAVO.

London, 26. Iz uradnega poročila o razgovorih angleških delavskih voditeljev o irskem vprašanju se da razbrati, da so se organizirale delavske stranke izrekle, naj ostane Irska angleški dominiji s samoupravo, pri čemer se še prouči ulstersko vprašanje. Priporočati je varstvo manjšin na temelju krajevnih glasovanj. Lloyd George je izjavil, da je pripravljen s poljubnimi irskimi voditelji razpravljati o rešitvi irskega vprašanja, a vzdržuje pri tem dva pogoja, da Irska ne bo zahtevala 13-šitve v ameriškem zmislu in da dobi provinca Ulster samoupravo. Državni tajnik za Irsko je izjavil, da bo storil vse, kar bo mogoče, da se končajo številni ogorčeni boji. Zadnje vesti iz Belfasta so pomirjive. Doseple so nove čete. Pri bojih v sredo je izgubilo življenje 20 oseb, vendar pa domnevajo, da so skrivaj odstranili več mrtvecev. Ranjenecv je bilo nad 100. Mnogo trgovin so izropali in zažgali.

FRANCIJA ZASEDLA SIRIJO.

Pariz, 26. Francoske čete so zasedle Damask. Emir Faysan je pobegnil. Francijo bo zasedla Sirijo in dala ustavo po željah arabskega ljudstva.

Novice.

— Polzkušen atentat na vlak. Iz Slovenjega Gradca poročajo. V nedeljo zvečer se je vrnilo 200 Slovencev s shoda v Vellkovicu. Med vožnjo je bil na vlak poskušen atentat pri Grabštajnu, kjer je bila na najopasnejšem kraju, ob prepadu v Dravo, položena na tir lesena ovira. Strojevodja je nakano pravočasno opazil in vlak ustavil. V Labudu so aretirali pet oseb, ki jih bodo prepeljali pred sodišče v Slov gradu. Ena teh oseb je baje krivdo že priznala, druga je pobegnula v Avstrijo.

— Ruski zdravniki hočejo v Jugoslavijo. Naš zastopnik v Carigradu je obvestil ministra za narodno zdravje, da se je prijavilo veliko število ruskih zdravnikov, ki bi radi vstopili v službo v Jugoslaviji.

— Militarističen list v Belgradu. V Belgradu je začel izhajati list »Glas ratnika«. Ta list je glasilo združenih vojaških prostovoljcev.

— V umetniškem oddelku za umetniško prosveto v Belgradu se je osnoval poseben odsek, ki ima nalogo izbirati zgodovinsko gradivo. Pred vsem bo izbral ta odsek vse gradivo o ujedinjenju jugoslovanskega naroda.

gospodarstvom zaostala daleč za Nemčijo in celo mogočna kolonialna država, kakor je Anglija, se je izkazala vsled konservativnega, rutiniranega značaja svoje industrije kot slabšeja v primeru z Nemčijo. Ko je zgodovina stavila ruski revoluciji vprašanje glede mirovnih pogajanj, nismo prav nič dvomili o tem, da bomo morali pri teh pogajanjih poravnati račune trinajstletne vojne, — če ne bi morda sila mednarodnega proletariata vse te račune kratkoma preklizala. Vedeli smo, da nam je nemški imperijalizem nasprotnik, ki se zelo dobro zaveda svoje kolosalne moči, tiste moči, ki so je tekom sedanjih vojne tako jasno izrazila. Vsa ona razmotrivanja buržoaznih klik, češ da bi bili mi neprimerno močnejši, če bi se pogajali skupno z našimi zavezniki, so v svojem jedru piškava. Da bi se mogli v nedoglednem času skupno z našimi zavezniki pogajati, bi bili morali predvsem nadaljevati tudi vojno skupno z našimi zavezniki; ker pa je bila dežela že itak izčrpana in oslabiljena, bi ravno nadaljevanje vojne, na njen konec deželo še bolj izmučilo in upropastilo. Tako bi morali potem kvitirati vojno pod pogoj, ki bi bili za nas še vse bolj neugodni. In če bi se tudi pokazalo, da zmaga tisti tabor, v katerega je Rusija za-

— Italijanski avijatik prišel. Dne 24. t. m. se je pri Titu vsled poškodbe na stroju spustil na tla italijanski areoplan, ki je letel iz Brindisi v Valono. Jugoslovanske oblasti so letalo zadržale in letalca poročnik prijel, Italijanska torpedovka je prišla v Erzegovino, da zahteva izročitev avijatika, a se je morala brezuspešno vrniti.

Klerikalni „šimel“.

Klerikalci imajo vedno polna usta do brot za delavca. To vidiš posebno v takozvanem »delavskem« listu »Večernem listu«. Seveda v besedah so drugačni, v dejanju pa kapitaliste podpirajo na vseh koncih in krajih.

Za danes samo dva primera: kovinarska organizacija je že pred šestimi tedni napravila vlogo za reguliranje plač v Storeh in pa litilski topilnici, toda do danes se še niso zmenili ne za delavce v štorskih plavžih in ne za delavstvo v Litiji.

Zakaj neki imamo pri vladi »delavski« oddelek za delodajalce ali za delojemalce? Mi smo že prosili, da se montanistični urad in delavski oddelek odločita ter do ločita dan pogajanjem toda to se ne zgodi, ker bi se drugače preveč zamerili gospodom in ker so delavci zadovoljni z obljubami in frazami.

Dnevne vesti.

Silna toča na ljubljansko okolico. Včeraj dne 27. t. m. popoldne ob treh je prihrula na Ljubljano in okolico nevihta, ki je prinesla s seboj silno točo, kot lešnik debele. Veter je neurje podil proti Zalogu in je na tem koncu ljubljanskega polja toča pobila vse. Travniki so bili same toče malone popeljeni, kmetovalci so utrpeli veliko škodo.

Za upravnika ljubljanskega gledališča je imenovan dr. Friderik Juvančič, a za dramaturga Oton Zupančič.

Iz gledališke pisarne se nam poroča: Za bodočo sezono je angažiranih večje število prvostopnih umetnikov za našo opero in dramo. Vsi člani pa stavijo kot pogoj, da pridejo v Ljubljano, če se jim preskrbe stanovanja. Oddaja opremljenih sob je sedaj že prepuščena lastnikom stanovanj in drž. stanovanski urad ne more v tem oziru ničesar ukreniti. Ako se upravi ne posreči dobiti dovolj sob za člane je prihodnja sezona popolnoma izključena. Da pa se sezona 20-21 omogoči, se obrača uprava Narodnega gledališča do pt. gledališke publike z vladno prošnjo, da ji v lastnem interesu priskoči na pomoč, in po možnosti da upravi na razpolago mesečne sobe. Sobe se potrebujejo s 15. avgustom 1920. Uverjeni smo, da bodo pt. javnost uvidela v kako težavni položaji, da se nahaja uprava in, da je bodoča sezona odvisna smo od zadostnega števila razpoložljivih sob. Cenjene ponudbe naj se pošljejo upravi Narodnega gledališča v Ljubljani (operno gledališče).

Čehoslovanski generalni konzulat v Ljubljani naznanja, da je dospel te dni v Ljubljano delegat Ministrstva Narodne Obrambe, 34. odsek, čsl. poročnik g. Ing. J. Koube, ki vodi repatriacije imetja pripadnikov čehoslovanske vojaške oblasti v državi SHS. Obiske in informacije strankam na čehoslovanskem generalnem konzulatu v Ljubljani, Breg št. 8 I. nadstr. od 10-12 ure popoldne.

O »incidentu na demarkacijski črti pri Raketu« smo prejeli poročilo, ki kaže, kako nesmiselne in tendenciozne so bile vse vesti glede, tako v italijanskem, kakor tudi v našem meščanskem časopisu. Poročilo pravi, da je v četrtek dne 15. julija t. l. med 11. in 12. uro po noči nekdo v bližini rakovske demarkacijske črte (rakovske mitnice) nad podkrajnikom spustil par strelcev v zrak. Vseled teh precej oddaljenih strelcev je italijanska mejna straža s carinarji vred takoj alarmirala vojaštvo v Raketu in karabinerje, ki so potem napravili proti mejni črti pohod na dozdevne jugoslovanske čete. Zato so streljali in oddali so mogoče kakih 1000 strelcev. Po načinu strelskih lukenj se

je konstatiralo, da so bili oddani strelci samo od rakovske strani, torej od Italijanov. One prve strele je najbrže obdala obmejna straža, da preplasi kakšne tihotapce, kar se zgodi večkrat tudi na italijanski strani.

Nove poštnje znamke. Začelo se je v Belgradu tiskanje novih poštinih znamk ki bodo veljale za vso državo. Znamke s kronsko vrednostjo bodo veljale samo še do konca decembra t. l.

Izgubljen denar in legitimacija je včeraj pri kopanju na Savi pri Jaršah železničar. Oboje je bilo zavito v časniški papir. Pošteni najditelj se prosi, da vrne najdeno proti dobri nagradi v Ljubljani na Sv. Petra nasipu št. 71.

Iz stranke.

Seja podružnice kovinarjev Ljubljana se boje vršila v petek, dne 30. t. m. takoj po delu. — Načelnik. Seja osrednjega društva kovinarjev se bo vršila v četrtek 29. t. m. takoj po delu. Prosti se za točno udeležbo.

Iz narodnega predstavnništva in vlade.

Komisija za izdelavo ustave in osnovnih zakonov v zvezi z ustavo je zaključila svoje delo glede načrta ustave in zakonov in začela izdelovati zakonski načrt o upravnem razdelitvi Jugoslavije.

Minister za kmetijstvo dr. Velizar Jančič je odredil, da se sestavi komisija, ki odputuje v Slovenijo in nakupi tla za milijon dinarjev plemenite rogatke živine, ki se bo razdelila prebivalstvu v Črni gori, deloma brezplačno, deloma po znižani ceni.

Po odredbi začasnega finančnega komiteja v ministruvstvu se bosta plačevala pri izvozu razen izvozne carine še dva odstotka v svrhu davčnega zavarovanja. To se nanaša na one osebe, ki nimajo dokazov, da so svoj izvoz prijavile v svrhu obdavčenja.

Po odredbi ministra za notranje posle, morejo potniki, ki popotujejo z Madžarske v Vojvodino, prehajati samo skozi take kraje, kjer obstoje naši politični komisarijati, na primer skozi Subotico, Bajos, Pečuh, Hierges itd.

Vladna kriza.

Klerikalci se drže svojih stolkov kot klop.

Pretepi meščanskih strank za stolčke pri oblastih in za dobičke pri izvozu se v Belgradu nadaljujejo. Nas glede slovenske pokrajinske vlade zanima predvsem to, da se naši klerikalci krčevito drže svojih komanderskih sedežev pri vladi in ne dajo liberalcem nobenega iz svojih rok — znamenje, da jim je v vladi gorlo zneženo! Glede izvoza se klerikalci že jokajo v svojih listih, češ v Vovodini je veljanska žetev in vse to naj bi pobrali potem liberalni bankirji, našti pa nič? Da ne vpijejo tako morda v korist ljudstva, je jasno; saj nam oni draže železnice, promet in s tem vse življenske potrebščine! Ljudstvo je slejkoprej vedno ogoljufano.

Danes se niso razgovarjali o sestavi koncentracijske vlade. Poedini politiki se še niso zedinili glede pogojev, pod katerimi bi bili pripravljeni vstopiti v vlado. Po izjavi ministra je bil včerajšnji dan zelo kritičen, ali pričakovati je, da bosta jutri obe strani nekoliko popustljivejši. Glede deželne vlade za Slovenijo je pričakovati, da ne bo prevelikih težav, ker se večina politikov strinja v tem, da ostane še nadalje predsednik dr. Brejc, a da se imenuje za poverjenika za notrane posle zunajstranarskega uradniške osebnosti. Dalmatinska vlada bi se rekonstruirala na ta način, da ostane dr. Krstelj še nadalje predsednik deželne vlade. Pričakuje se pa, da bo imenovan za podpredsednika skoro gotovo Roko Stojanov.

Belgrad, 26. Današnji zastopnik obeh velikih parlamentarnih skupin, namreč z ene strani dr. Vesniča in dr. Ninčiča a z

ših nasprotnikov. Te zahteve so bile, kakor se spominjate, maskirane ali boljše rečeno — na pol maskirane poželjivost po aneksiji: po aneksiji Litvinske, Kurlandske, dela Livlanske, Moonsund-otokov in po na pol prikriti kontribuciji, ki smo jo takrat taktilno na šest do osem, da celo na deset milijard rubljev. Med predsedkom mirovnih pogajanj, ki je trajal približno deset dni, je začelo v Avstro-Ogrski vreti; izbruhnilo so delavske stavke. Te stavke so značile priznanje naše metode mirovnih pogajanj, prvo priznanje, ki smo ga bili deležni s strani proletarijata centralnih držav sprito aneksionističnih zahtev nemškega militarizma. Kako prazne so torej trditve meščanskega časopisja, češ, da smo potrebovali dvomeščanskih pogajanj s Kuhlmannom, da smo šele izvedeli o tem, kakšne roparske pogoje da nam je stavil nemški imperijalizem! Ne, to smo vedeli mi že vnaprej! In iz »zabave« z zastopniki nemškega imperijalizma smo skušali celo kovati sredstva za ojačenje onih sil, ki se bore proti nemškemu imperijalizmu. Nismo objubljali nobenih čudežev, trdili pa smo, da je pot, po kateri gremo, edina pot, ki jo ima na izbiro revolucionarna demokracija, da si zaglasi možnost nadaljnjega razvoja.

(Dalje prihodnjik.)

druge Draškoviča in Pribičevića, ki je trajal tri ure in pol, je prišel do gotovih zaključkov, toda še ne do definitivne odločbe v pogojih za vstop v koncentracijsko vlado. Pogajanja se bodo jutri nadaljevala. Razpoloženje je večinoma optimistično, ker se v kompetentnih krogih nadejajo, da se dr. Vesniču do 1. avgusta gotovo posreči sestaviti koncentracijsko vlado.

Najnovejša poročila.

(Vesti LDU.)

O POGAJANJH GLEDE VLADE V BELGRADU.

Zagreb, 27. Današnja »Narodna Politika« prinaša iz Belgrada nastopne informacije: Pogajanja za koncentracijski kabinet stoji na mrtvi točki. Ko se povrne regent v Belgrad, se prično prava pogajanja. Včerajšnja posvetovanja četverine niso dovedla do nobenega uspeha. Dr. Ninčič in dr. Vesnič bosta stopila v stik z Jugoslovanskim in Narodnim klubom radi vprašanja pokrajinskih vlad. Kar se tiče agrarne reforme se zdi, da je došlo do sporazuma in da ta vprašanje ne bo delalo težav pri rešitvi ministrske krize. Jutri se vrne v Belgrad Ljuba Davidovič, pa bi se radi tega mogla zopet pričeti prava pogajanja. Demokrati sodijo, da jim bo v primeru neuspeha sestave koncentracijskega kabineta poverjena rešitev krize. Drugače je politično življenje popolnoma zamrlo. V Belgradu je ostalo samo nekoliko poslancev, ki pa se tudi pripravljajo, da odidejo domov. Beograjska »Politika« javlja, da iz vseh krajev prihajajo vesti o nezadovoljstvu med ljudstvom radi vladne krize.

Zagreb, 27. »Hrvat« poroča iz Belgrada, da je včeraj popoldne sprejel regent v avdienci ministra za pošto dr. Drinkoviča, ki je kraljeviča informiral o zahtevah Narodnega kluba. Isti list poroča z ozirom na vest o prihodu rumunskega kralja v Belgrad, da se čuti v političnih krogih potreba, da se stem povodom pri sestavi nove vlade pošast stališče vlade glede na vprašanje zunanje politike. Vse stranke bodo zavzele stališče napram temu vprašanju. Narodni klub je v tej zadevi že podvzel prve korake pri designiranem ministrskem predsedniku Vesniču.

Zagreb, 26. »Domovina« doznava iz Belgrada, da smatrajo v tamkajšnjih političnih krogih za potrebno, da bo regent, ako se Vesniču v dveh ali treh dneh ne posreči sestaviti nove koncentracijske vlade, poveril mandat za sestavo nove vlade osebnosti druge stranke. Mislijo, da bi bil za to mesto najbolj pripraven g. Draškovič in se trdno upa, da bi njegova mislija uspela. Snoči je regent pozval Stojana Protića na dvor na topčiderskem brdu. Domnevajo, da mu je regent izjavil svojo željo, da se kriza kmalu reši. Isto željo je izrazil tudi dr. Vesniču. Prestolonaslednik meni, da mora država v tej težki situaciji, ki jo povzroča viharni zunanji položaj, imeti stalno in solidno vlado.

Zagreb, 26. »Riječ« poroča iz Belgrada, da je imel danes Demokratiški klub sejo, na kateri je minister Svetozar Pribičević podal svoj referat o današnjem razgovoru z delegati parlamentarne zajednice glede sestave nove vlade. Narodni klub nudi demokratom za hrvatsko deželno vlado poverjenišvo za notranje posle in zdravstvo, demokrati pa zahtevajo namesto zdravstva poverjenika za prosveto in vero. V Sloveniji zahteva jugoslovanski klub, da prevzame notranje posle zunajstranarskega urednika Ratel, demokrati pa hočejo poverjenišvo za socialno politiko in poverjenišvo za javna dela. Ako se poverjenišvo za notranje posle nevtalizira, zahtevajo demokrati zase prosveto in pravosodje. Za Bosno zahtevajo radikalci zase predsedstvo vlade, predsednik bi moral biti Srb, demokrati pa zahtevajo notranje zadeve.

Zagreb, 27. »Novosti« poročajo iz Belgrada, da se je v vprašanju rešitve vladne krize položaj tako poostiril, da obstoji možnost prekinjenja pogajanj. Zdi se, da nihče v vladi noče prevzeti odgovornosti za zunanji položaj. Radikalci so v vprašanju izvoza znatno popustili, obotavljajo pa se še glede rešitve vprašanja preosnove pokrajinskih vlad.

POGAJANJA O IZVOZU ŽITA.

Belgrad, 27. V ministruvstvu za trgovino so se sestali ministri dr. Ninčič, dr. Marinković, dr. Milorad Draškovič, Velizar Janković in Hinko Križman. Razpravljali so izvozno vprašanje. Razpravljali je trajal tri ure. Domnevajo, da so se zedinili v tem, da je treba dovoliti za letošni prazni iz-

voz koruze. Glede izvoza pšenice se še niso zedinili.

POSVETOVANJE O AGRARNEM VPRAŠANJU.

Belgrad, 27. Na sestanku Protića in Križmana, na katerem sta razpravljala o agrarnem vprašanju, se je Protić izjavil, da sprejme predlog ministra Križmana glede uvedanja agrarne administracije, kakor se to trdi v kompetentnih krogih. Verjetno je, da bo Protić pristal na to, da se podaljša zakupni rok od enega leta na štiri leta. Ministra pa se nista strinjala v vprašanju člena 6. in 7. agrarne reforme (vpašanje bosenskih beglukov). Razgovori o tem vprašanju se bodo še nadaljevali.

VELEPOSESTNIKI PROTESTIRAJO.

Belgrad, 27. V Belgrad je došla deputacija uglednih veleposestnikov iz Vojvodine. Deputacija je bila pri ministru za agrarno reformo dr. Križmanu in ga je prosila, da se da v zakup najprej državno in cerkveno zemljišče, nato občinska posestva, potem posestva plemenitašev, nato šele zemlja onih, ki morajo svoje polje sami obdelovati.

TERORIZEM NA REKI.

Reka, 26. V petek je zboroval reški mestni svet v tajni seji. Določeno je, da se umirovijo vsi učitelji in učiteljice, katerih mišljenje se ne zlaže s fanatičnim mišljenjem tiste reške manjšine, ki terorizira v tem trenutku vse mesto. Obenem so napravili korake proti onim mestnim trgovcem, ki nočejo sprejemati italijanskih lir. Župan je izjavil, da pride te dni iz Genove transport reških otrok, ki se že dalje časa nahajajo tam na letovišču. — Zanimivo je, da na Reki že dolgo časa niso izplačali pokojnin. Na vprašanje mestnega svetovaleca glede tega je župan izjavil, da ni mogoče izplačevati pokojnin, ker je mesna blagajna prazna.

BEGUNCI IZ ZASEDENEGA OZEMLJA.

Reka, 27. Reška sekcija italijanske ljudske stranke je sklenila resolucijo, ki je v glavnem naperjena proti hrvatskim podletjem in kapitalu na Reki. Resolucija se glasi: Reška sekcija italijanske ljudske stranke konstatira, da je skoro vsa industrija mesta v rokah tujege kapitala (v rokah Hrvatov in Madžarov) Ti se ne omejujejo samo na to, da bi rešili samo gospodarske funkcije, ampak izkoriščajo sedanje stanje ter izrajo veliko politično vlogo. Ki je naperjena proti aspiracijam meščanstva Reke. Italijanska ljudska stranka uvideva, da je prepotrebno, da se tutemu kapitalu onemogoči vršiti na Reki katerokoli politično vlogo. Zahteva, da odgovorni organi (Consiglio Nazionale, povelništvo mesta) ukrene potrebno, da se odredi nacionalizacija vse industrije. Dokler se to ne izvede, zahteva italijanska ljudska stranka, da se provizoroma podvrže sindikatoma vsa industrija, ki ni italijanska in vse banke, ki nimajo svojih sedežev na Reki ali kakem drugem italijanskem mestu.

SMRTNE OBSDBE NA OGRSKEM.

Veliki Varadin, 26. V ponovni razpravi v veleizdajniškem procesu pred tukajšnjim vojnim sodiščem so bili bivši ogrski polkovnik Cseči Nagy, podpolkovnik Cserel, poročnik Horthyjeve armade Csapo in okrajni sodnik Jankowics obsojeni na smrt. Bivši podžupan Lukacs je bil obsojen na 10 let, major Szunyogh na 5 let prisilnega dela. Polkovnik Bjirtha in javni notar Oerlei sta bila oproščena.

PROCES PROTI OGRSKIM KOMUNISTOM.

Budimpešta, 27. Danes se je v procesu proti ljudskim poverjenikom nadaljevalo zaslišanje bivšega ministrskega predsednika Berinkeja. Izjavil je: Dokler sta bila v njegovem kabinetu le dva socialista, sta se energičnemu nastopu proti komunistom zmeraj branila. Ko so bili pozneje v kabinetu štirje socialisti, so se početkoma strinjali s tem, da bi se komunisti zasledovali energičneje, vendar pa so našli prilike, zavleči aretacijo komunistov. Ko so se aretacije vendarle izvršile, je dala gospa grofinja Karoly povprašati, če imajo zaprte komuniste zadosti posteljnega perila. Grof Karoly je pričel očital, da so privedli komuniste v jetniških oblekah v zapor; obenem je zapovedal Karolyi, naj se postopa s komunisti kakor s političnimi jetniki. Kunfi je v ministrskem svetu pokazal svojo ogorčenost zaradi slabega ravnanja z Belo Kunom. Kunfi je pričel Berinkeju vedno na-

glašal, da preti Ljenu z retorsijami, ako bi se komunistom kaj pripetilo. Priča pa nikoli ni videl nobene depeshe Ljenuve. Odstop Karolyja se je iznenada izvršil za hrabrim meščanskim ministrom. V ministrskem svetu dne 21. marca je izjavil Kunfi, da prevzame vlado socialistična stranka. Ta izjava se ni mogla tolažiti drugače, kakor da pride na krmilo čisto socialistična vlada. Priča in njegovi meščanski tovariši v teh sejah še niso vedeli nič o tem, da je bil Kunfi že prej pri sejah v zaporu in tam s komunisti podpisal dogovore glede prevzetja oblasti. Razprava se bo jutri nadaljevala.

ČEŠKI SOCIJALNI DEMOKRATI PROTI VOJNI.

Praga, 27. Včeraj se je vršil tukajšod socialno demokratskega delavstva, na katerem so protestirali proti vojnim nakanam Anglije in manifestirali za mir s sovjetskimi Rusiji. V resolucijah, ki so jih sprejeli na shodu, se poziva vlada, naj se odreče ne glede na entento vsakršno sodelovanje pri vojaških operacijah proti Rusiji. Obenem izjavljajo, da se bo proletarijat češkoslovaške republike uprli vsakemu podpiranju vojaških podjetij proti sovjetski vladni proletarski Rusiji in da bo prepovedal vsak prevoz municije in orožja preko češkoslovaške za armade, ki se bojujejo z Rusijo.

TRGOVSKA POGAJANJA MED AVSTRIJO IN RUMUNIJO.

Bukarešta, 26. Semkaj je došla komisija, obstoječa iz 15 delegatov avstrijske vlade pod vodstvom Riedla, ki ima nalogo, vzpostaviti trgovske zezze med Rumunijo in Avstrijo. Komisija je že stopila v zvezo z rumunsko vlado ter je imela včeraj posvetovanje z ministrom za zunanje stvari Take Jonescom.

RAZDOR MED TURSKIMI NACIONALISTMI.

Pariz, 27. »Temps« poroča iz Carigrada, da je med turškimi nacionalisti nastal razdor. Nad 2000 pristavev se je polastilo utrjenega mesta Ceruma. Povelje Kemal paše za pohod proti Armeniji so zavrnili.

RUSIJA SPREJEMA ANGLEŠKI PREDLOG.

London, 27. V odgovoru na stavljeno vprašanje je Lloyd George odgovoril v poslanski zbornici, da je Rusija sprejela predlog Anglije radi mirovnih pogajanj ter da je predlagala, naj bi mirovni konferenci prisostvovali tudi druge entente vlasti. Lloyd George je izjavil, da goti največje upanje za uresničenje mira, ki ga svet potrebuje.

FRANCOSKE PRIPRAVE PROTI RUSIJ.

Frankfurt, 26. »Frankfurter Zeitung« poroča iz zasedenega ozemlja, da pripravljajo Francozi že 10 dni ekspedicijo na Poljsko pod pretvezo, da bodo zamenjali čete v Zgornji Sleziiji. Ko bodo čete odposlane, bodo skušali Francozi doseči prevoz čet diplomatskim putem. ako se jim bo zdelo primerno z ozirom na politični položaj.

ENTENTA V ZADREGI ZARADI RUSKEGA ODGOVORA.

Pariz, 27. Vsi listi naglašajo veliki pomen predloga Čičerinovega in menijo, da ima sestanek Lloyd Georgea in Millerandana namen, da se dogovorita glede odgovora na ta predlog. Vsi listi razven socialno demokratiških se zavzemajo za vladno politiko, ki stremi po tem, da sovjetska vlada pripozna obveznosti prejšnjih vlad.

Prireditve.

Odborova seja športnega kluba »Svobode« se bo vršila v četrtek ob 7. uri zvečer v prostorih »Svobode«.

Izlet v Velikovec. Za propagandni izlet kolesarjev in motociklistov na Koroško, Velikovec vlada veliko zanimanje. Deželna vlada za Slovenijo je prevzela protektorat nad izletom, ter ob enem določila posebno častno nagrado za prvaka v dirki, ki se vrši isti dan na Velikovec. Pozivljamo ponovno vse kolesarje in motocikliste, da se udeležijo zanesljivo ne glede na to ali so člani, kakšnega kluba ali ne, propagandnega izleta, ter s tem pripomorejo k uspehu cele prireditve, ki ima le propagandni smoter tik pred plebiscitom na Koroškem. Vsi oni kolesarji in motociklisti, ki se udeležijo izleta, naj se sestanejo v vrtnih prostorih restavracije Novi Svet v četrtek ob 8. uri zvečer, da se dogovorimo za skupni odhod iz Ljubljane. Kolesarji po deželi, pa se pridružijo popolnoma prosto izletnikom iz Ljubljane, ter vozijo z njimi skupaj na Velikovec. Opozorjamo, da je vožnja pri izletu popolnoma omejena in da je povsem zabranjena doseči večjo hitrost. V nedeljo 1. avgusta vsi kolesarji in motociklisti na Koroško.

To in ono.

* **Važnost zdravih zob za otroke.** Pregledovanje, popraviljanje in dnevna briga za zobe je stvar največje važnosti za vse šolske otroke. Vse začasno ali stalno pokvarjene zobe treba takoj izpolniti ali drugače popraviti. Neenako izraženi zobje bi morali biti takoj vrenjeni, kajti jih je lahko popraviti v otroških letih. — Dokazalo se je, da (razum dnevnega čiščenja zob) vsako tro ali šestmesečno čiščenje po zobozdravniški prepričanju razpadanje in pokvarjenje zobovja. — Popolnoma prepričani smo, da bo v skorajšnji bodočnosti vsak šolski otrok imel priliko paziti na svoje zobe, bodisi na deželi ali v mestih. Izmed vseh najkrajših uspehov, doseženih na zdravstvenem polju pri naših voljkih v evropskih zakonih, je bil eden najpomembnejših zdraviljenje zob, ki se je izvajalo v zobozdravni-

škem avtomobilu na Francoskem in v drugih zemljah. V mnogih mestih šole nastavljajo svoje lastne zobozdravnike. Zakaj ne bi imela naša mladina po vsej zemlji — naši bodoči državljani in morda branitelji naše republike — enake prilike za čuvanje svojih zob? — Eden najlepših običajev v naših šolah je podučevanje v čiščenju zob, kar je velike važnosti za ohranjanje obnega zdravja. Vsak šolski otrok bi moral imeti svojo lastno zobno krtačico, ki jo naj drži na čistem mestu in rabi takoj po jedu, najmanj enkrat ali rajši po dvakrat na dan. — Za čiščenje zob treba rabiti močno krtačico, katere ščetine se ne lomijo in ne odpadajo tako lahko. Treba čistiti zobe tako, da se otirajo s krtačico ne samo gor in dol in od enega kraja na drugega, ampak tudi v okroglih kretanjih, to je, počenši od dolnjih zob v krogu preko zgornjih in tako dalje v krogih, dokler se pride do drugega konca zobovja.

* **Milijonarji v prejšnjih časih.** Povsem jasno je, da so sedanji kapitalisti nastali po razvoju železnic in tvornic ter mednarodni trgovini. Na čelu vseh kapitalistov stoji Rothschild v Parizu in Londonu. Londonski lord Rothschild je pravzaprav vrhovni vladar vsega sveta. Njegovi ljudje, lordi Samuel, Montag in Cassel vladajo v Londonu in vodijo v Parizu mirovno konferenco. Vplivna oseba senator Tardieu je tudi žid. — Bogataši so živeli tudi v starih časih in v srednjem veku, vedno nekako primerno socialnim odnosom. Stari Rimljani so obvladali ves tedaj znani svet. Častni bogastva lakomni politiki in vojskovodje so šli v province vladati in izmogočati podložnike, Neron je imel pri sebi oderuha Narcisa, ki si je nagrabil za 90 milijonov sesterceev gotovine. Avgust Lentul je imel baje 400 milijonov sesterceev. Namestnik kralja v Siriji Gavinij je dobro umel odirati državljane, saj si je nakopičil ogromno premoženje.

Vsako leto mu je narasel imetek za 100 milijonov denarjev, t. j. približno 70 milijonov mark. Egiptovski kralj Ptolomej mu je moral plačati za vojaško pomoč 10.000 talentov zlata, t. j. 50 milijonov mark. Ser-villij Scaepion je našel v nekem svetišču 15.000 talentov zlata, t. j. 70 milijonov mark. Grass je odnesel iz jeruzalemskega mesta za 10.000 talentov zlata. Namestniki kraljev, kakor Poncij Pilat, Herod, I. dr. so imeli letne plače 4000 funtov zlata, t. j. približno 5 milijonov mark. Veliki bogataši so bili v Orientu v kraljestvu kalifov. Njih bogastvo je bilo bajnoveliko. Oderuh Agostino Chigi na dvoru Julija II. je imel letnih dohodkov za 70.000 zlata. Bankir v Tugger v Ratisboni je imel leta 1546. skoraj 5 milijonov zlatnikov. — Mnogo zlata so naplenili v Španci v Aleriki. — Peruški vladar je plačal 25 milijonov frankov zlata odkupnine. Mazarin je imel baje 200 milijonov frankov. Na španskem dvoru je imel vojvo-

da pl. Alba na leto dva milijona mark. Ta svota pa ni zadostovala vojvodi niti za posle. — Na Ruskem je bil največji bogataš Potemkin, ki je zapustil na smrtni postelji 90 milijonov rubljev.

Dan „Svobode“

bo 15. avgusta 1920.

Priredi ga naša kulturna organizacija »Svoboda« v velikem obsegu v Ljubljani. Dopoldne bo manifestacijski shod s predavanjem o pomenu izobrazbe, popoldne se bo pa vršila velika gozdna veselica v bližini mesta. Opozorjamo vse podružnice, ki so že prejele okrožnice o tej prireditvi in jih še dobe, da store vse, da bo ta naša prireditev najlepše uspela. Iskren pozdrav! Odbor.

Izdajatelj: Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Iščeni soho eventualno samo posteljo, od 1. avgusta v Ljubljani ali bližnji okolici. Če morete tudi s hrano, če je postelja, grem samo k drugemu. Fonudbe na upravo „NAPREJA“.

Telefonska knjiga za Maribor. Komurje izide v kratkem času. Dotične cenj. tvrdke, ki želijo oddati inserate v to knjigo, naj blagovolijo vpsati naslov na zmočni in informativni zavod Vedež, Maribor, Gregorčičeva ulica 6, tel. 132.

Oblastveno konces. informativni zavod **Drag. Beseljak** v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerne.

KAVO

po K 60 za kg dokler traja zaloga. Odjem najmanj eno vrečo, do 10 vreč, večje množine ceneje, oddaja:

JOS. ZIDAR, Ljubljana.

Gostilna se vzame v najem.

Cenjene ponudbe na upravo „Napreja“ pod „20“.

Kupim vsako množino **cinkahsvinca** po najvišjih cenah.

M. Ussar, Kleparnica, Maribor, Schillerjeva ulica 17.

Mavec (gips), Alabaster, model, štukatur oddaja v vsaki množini **F. & A. UHER v LJUBLJANI.** Brzjav: Uherped. Tel. 117.

Ljudska tiskarna Maribor

d. d. v Ljubljani

naznanja, da je kar najmoderneje opremljena in da izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izvršuje:

knjige, brošure, računske zaključke, cenike, lepake, letake, vabila, trgovske račune, razpredelnice, pisma in zavitke, osmrtnice, posetnice itd. v eni ali več barvah od najfinejše do :: najpreprostejše vrste. ::

Vse lično in po zmernih cenah.

Konsumna društva, zavodi, organizacije, razna društva, trgovci in obrtniki! Priporočamo Vam, da se trčno oklenete te najbolj zmognene tiskarne v Mariboru.

92

Ljubljana Rimska c. 10 naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna. Zmerne cene. Za vsa izvršena dela jamčim dve leti.

LES

rezan, tesan, okrogel,

kupuje

126

„SEVER“

društvo lesnih industrijcev dravske doline MARIBOR, Tegethofova cesta št. 43.

Eterično jelkino olje rektif. in Jelkin - Ekstrakt priporočam lekarnam, drogerijam, zdraviljšcam itd.

Malinov sok (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onim, ki razpolagajo z sladkorjem.

Sadne esence in kompozicije za izdelavo pokalic so vedno razpoložljive za Sodavičarje.

Srečko Potnik, Ljubljana, Štomškova ulica 27. 209

Gonilne jermene nudi

DRAVA

lesna trgovska in industrijska delniška družba MARIBOR.

Marija Tičar, Tovarniška zaloga = Ljubljana = **== papirja ==** Selenburgova ulica. :: In razglednic ::

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

== registrovana zadruga z omejeno zavezo ==

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

== 4 % ==

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

== **Edini, res delavski denarni zavod.** ==

Nakupovalna zadruga

za konzumne in produktivne zadruge in zavode

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Aleksandrova ulica šte. 5

priporoča svojim članom

nakup najrazličnejšega blaga!

204

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vpisana zadruga z omejenim poročtvom)

sprejema

hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647.42

Društveni sklad K 30.939.43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207.94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vsotopnino K 250 in delež K 40.—.

Pisarna v Zagorju šte. 99.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, ----- Trst, Wien. -----

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

117